בסוד שיח

מאת שאול שיר

צבי הנדל, יו"ר המועצה האזורית גוש קטיף:

"ערפאת וחן הנחיות למשטרה הפלשתינאית להתעמת עם צה"ל"

עוברה היא ששים איש בימין, כולל "מולדת", אינו תובע פומבית לפחות את שובו של צה"ל לרצועה" עזה. ראש הממשלה, יצחק רבין ושר החוץ, שמעון פרס משתמשים בנתון הזה, בין היתר, בוויכוחים עם האופוזיציה על יישום הסכם אוסלו ב'.

ההשלמה של רוב הציבור עם נסיגת צה"ל מעזה ומסיידוה בלעדית לידי הרשות הפלשתינאית, היא נקודת חולשה של הימין בעימות הקשה שלו עם הממשלה על יישום הסכם אוסלו ב', משום שהוא התנגד נמרצות גם ליציאת צה"ל מ"הרצועה".

יו"ר המועצה האזורית גוש קטיף, צבי הנדל, אולי יותר מכל אחד אחר, חייב להשיב לשאלת השאלות: ובכן, מה היה רע כל־כך ביציאת צה"ל מעזה?

צבי הנדל: כל מי שעוסק בפוליטיקה חייב להתחשב בהלך הרוח של הציבור, ומאחר והצליחו במשך שנים להשניא חבל ארץ זה על עם־ישראל, נסתה דעת הקהל לכיוון הזה, שאת עזה צריך לעזוב. ולכן, ממשלת ישראל ניצלה את האווירה האת "הלכה" על רצועת עזה כדבר ראשון בהסכם עם הפלשתינאים, כי ידעה שהתנגדות לכך תהיה אמורה כאן רבדים חמורים ביותר. מדוע אינך מכנס מסיבת עיתונאים כדי להזהיר לציבור מה קורה עם "הסכם אוסלו ג'"?

צבי הנדל יו"ר גוש קטיף

צבי הנדל: המונחי עיתונאים ובקשר כאן כמה וגם אלה שבאו הפרסום לא היה מי יודע מה. הדעתי שכל סיפור המעצרים שעודד בכיכול ערפאת בקרב פעילי "החמאס" הוא שקר וכזב ואני יודע זאת ממקורות מהימנים ביותר, אז גם הריזוח הזה לא מצא את המקום הראוי בעיתונות ובתקשורת בכלל. לזא 21 אלף מלי הרמטכ"ל והוא עשה מאמצים גדולים מתנועות פניי, כדי לאשר את דברי, שאכן אלו הן ההנחיות של ערפאת, להתעמת עם חיילי צה"ל. צברתי הרבה "שיעות־מנוע" של הרמטכ"ל והוא מסוגל, על־פי נסיוני, להעמיד "פני פוקר", כדי שלא תבין מה שבלבו. אלא שכמקרה הזה, בפגישה עם ראש הממשלה ניכר היה שהוא מבקש לאשר את דברי.

יש לי מספיק מידע מהשפה עצמו, כדי לבסס עצמאית את הטיעונים שיש לי נגד אמינותו של ערפאת, ולגבי כוונתו לצמצף על כל סעיף שב"הסכם אוסלו".

הנחיותיו למשטרה הפלשתינאית, באה לידי ביטוי בעבודה השוטפת של חיילי צה"ל ברצועה, והנה לך דוגמא קטנה: חייל צה"ל שעצר רכב פלשתינאי מצא עצמו בתוך זמן קצר מוקף בשוטרים פלשתינאים המודים לו לשחרר את הרכב. אם החייל אינו מוכן לציית ל"פקודה" הזאת והוא פועל על פי ההנחיות הצה"ליות, מיד מצטרפים ל"חפצנה" עוד שוטרים פלשתינאים והללו דורכים את נשקם ומכוונים אותו לעבר החייל או החיילים עד שמשתררים את הרכב.

השוטרים הפלשתינאים, שאינם אלא חיילים, היו אוספים לפחות עשרות(!) כלי נשק מהמאסם, אפשר היה אולי למצוא בכך נחמה, אבל הכל שקר וכזב ר'מאכילים" את הציבור בישראל ברברי הבל. המשטרה הפלשתינאית והרשות הפלשתינאית אינן מנסות אפילו לעשות הצגה רצינית. לוא לפחות מי מהם היה תולה כרזות, בערי "הרצועה" ובפריר, כדי למצוא חן בעיני רבין, בהן קרי־אה להתריצב עם הנשק במקביל המשטרה הפלשתינאית...

ההזהרות הן בכל המישורים, נאסר עליהם לבנות לאורך צירי הבסתון, וזה סעיף כתוב והתום אבל הם מצמצמים עליו. כך גם עם הסיכומים לגבי נושאי החקלאות. אני בכוונה מתמקד בעניין הבטחון. הלילה ירו על סיור של צה"ל ליד השטחים של הקיבוצים סופה ותולי"ת. צה"ל השיב אש. באה המשטרה הפלשתינאית ואמרה: "החיילים ירו עלינו", כאשר ברור בתכליית וכשמש בצהרים כי נפתחה אש לעבר החיילים.

עכשיו מתנהל המסע השקרי שערפאת בביטול מסכל פיגועים, פיגועי התאבדות במלוא האחריות: הכל שקר וכזב. איזה מה עלום מתרחב את ערפאת להרבות בסיפורים כאלה, כדי לרכוש את לבו של הציבור הישראלי ולהבטיח את הכאמות של הממשלה הנוכחית.

ראיתה הרמטכ"ל?

צבי הנדל: הרמטכ"ל הוא איש חכם ומבין את נוהל האחריות. לאור מה שקורה וקרה בעזה יש לדרוג המדיני ויכוחים קשים עם צה"ל.

השאלה של ר' חיים כהן

ר' חיים כהן יהודי שומר תורה ומצוות מזותקני ותיקי רעננה ומהוותי בארות הממים שלה. גבאי צדקה, איש חסד ומנאמני "ערוך ל'. מדי פעם הוא צופה בתוכניות הטלוויזיה וממנו אני לומד, לפני השיעור שלו במשניות עם ר' דניאל פנחסי, על מה צריך לכעוס באותו היום.

השבוע צפה ב"פוליטיקה" שיוחדה לירושלים, בהנחייתו של דן מרגלית. השניים משבחים את הניתוח של דן ובכל זאת עלתה על שולחן הדיונים שלהם שאלה קשה. "דן מרגלית הביא לשידור שלו איזה פרופסור שתמך במסירת חלקים מירושלים לערבים הפלשתינאים ותהפלאנו שהרבנים שהיו נוכחים בדיון לא קמו ועזבו את המקום, כאשר ככה הוא דיבר על ירושלים. אבל, תמיהה לנו על דן מרגלית שהוא לא עשה מאמצים למצוא איזה פרופ' ערבי, או ד"ר ערבי או סתם ערבי שיתמוך במסירת ירושלים כולה לידי יהודים. זו יכולה להיות הפתעה נעימה". באין תשובה, נתתי להם את הטלפון של מרגלית בסבירון.

קלושה. וזה הכי מסוכן שהולכים על תוליה חלשה ולוקחים אותה כדגם ומנסים להתיץ אותו על חלקים נוספים בארץ־ישראל, כאשר הדימיון ביניהם מזערי גם מבחינתו של דעת הקהל.

מרגלית: הסכם עזה נכשל או לא נכשל?

צבי הנדל: כל הסכם אוסלו, מעבר לעניין האמוני והאידיאולוגי ומעבר לתשתיתו הרעועה, מבוסס על האמון הניתן באש"ף ובהנהגתו. ומכאן, שאם הבסיס באם מתפתח עימות - מתעסק בזה הצוות המשותף של צה"ל והרשות הפלשתינאית. כל המצב הזה משפיע ביותר את החיילים ואם לדבר בלשון המעטה, הם מרגישים מאד נרוע.

וז רק דוגמא אחת, והנה לך עוד סיפור. צה"ל החליט לגרר שמה מסריים, את כפרים. תוך כדי העבודה של הקבלן עם כוח האבטחה של צה"ל, הגיעו למקום נציגי המשטרה הפלשתינאית. אלה הזמינו מיד את ה"שאבאב" המקומי, שעשה המצנע ועקר את העמודים שהציב הקבלן ונתצ עימות עם חיילי צה"ל וכל זאת על־פי הנחיותיו של ערפאת.

שיא השיאים היה כאשר צה"ל החליט לאחר רצח החייל בצומת מורן, עוד בהיות מתן וילנאי אלוף הפיקוד, "לקצץ" את הצומת בכמאתיים מטר, כך שיהיה קו ישר למורן. (אנחנו התנגדנו ל"ניתוח" הזה ולמספר הקצינים שיכנעו אותנו לוותר על מספר רונדים, כדי שיחשמל פיצוי לערבי שהפקיעו ממנו אדמות לצורך זה) ערפאת הינחה את המשטרה הפלשתינאית שלא תאפשר את העבודה, למרות שמדובר בשטח הנמצא בתחום קסיף ולרשות הפלשתינאית אין בו יעליו שום סמכות. ואז קרה דבר חמור ביותר, הדרג המדיני "הוריד" הנחיות לצה"ל לוותר לפלשתינאים ומאז היו מספר מקרי ירי ופציעות באזור הזה. כמובן שאין בכוונתנו לשתוק על המקרה הזה ולעבור עליו לסדר היום ואנחנו עובדים כעת על עתירה לבג"ץ.

וכל מה שאני אומר לך כאן, זה עוד לפני שערפאת קיבל לידיו את הערים ביהודה ושומרון. התמיהים שבתוכנו יכלו לסבור שערפאת יעשה הכל, כדי למצוא חן בעיני רעת הקהל בישראל ובעיני המשלה שעד שיקבל לידיו את כל יהודה ושומרון. אבל, כל מה שאני מספר לך אירע בתקופה שהוא עוד לא קיבל את נכסי אוסלו ב'.

מפקדי הצבא ביו"ש מכירים את כל הסיפורים הללו. הם ערכו כאן מספר סיורים ולאחר מכן חזרו לי"ם שוחחיתי על הבסר נמחק פעם על פניהם.

ומה השיב רבין על כל מה שהעלית בשבוע?

צבי הנדל: הוא לא ענה רק משך בכתפיו: הוא ענה לי רק על דבר אחד ואחר כך חזר בו מדבריו. שאלתי אותו, אולי יש לך הסבר בשביל מה ערפאת צריך 21 אלף שוטרים חמושים, הרי זה צבא במלוא מובן המלה. ואז הוא השיב לי: לערפאת אין ברירה הוא מגייס אותם למשטרה הפלשתינאית והוו בשבילו צינור, כדי לספק להם משכורות. ואז שאלתי שוב: האם כדי לספק להם פרנסה הוא יכול להיעזר רק בשרותיה של המשטרה הפלשתינאית? הרי הוא לא מיפש, את אותו סיפור הוא יגול להלביש על משרד הפנים, למשל, ולהעמיס עליו מקידים בלי סוף? ומה היתה תשובתו של רבין? "בזה אתה צודק ערפאת הוא לא מיפש..."

החלימה של מיכאל

נתן שרנסקי מחבר היום כמועמד לעמוד בראש רשימה של עולים ב"תחב העמים", שתתמודד בבחירות לכנסת הבאה. בעיצומו של המאבק הבינלאומי לשיחרורו מהכלא הסובייטי, כימי "המלחמה הקרה" ודיפיה היהודים בברית־מ' לשעבר, קשה היה לרמיין אפילו בחלום הפרוע ביותר, כי יום יבוא ולא רק שישוחרר מן הכלא, אלא שיהווה לשון מאזנים פוטנציאלי בין שני הנופים הפוליטיים בישראל. תיפוסות הגזרל היהודי ומסתריו.

בקטע אחר של המסע המפרך והממושך שניהלה אשתו, אביטל, לעורר את דעת הקהל העולמית בעניינו של בעלה, היא נתתה בלונדון יחד עם אחיה מיכאל שיטיגלין, היום קצין בכיר בצה"ל, שמדבר אנגלית רהוטה ועם הרבה אלי־ן (ראש המכינה הצבאית בעלי) אז מהתלמידים בישיבה "מרכז הרב", השלושה נפגשו עם כל ראשי הקהילה היהודית ועם הנופים שפעלו בפיוחד בנושא יהודי בריה"מ.

אחת הקבוצות הלא יהודיות (לפחות בתקשורת) שפעלה אז בלונדון למען "הסירובניקים" בבריה"מ לשעבר, התמקדה באיסוף כספים, שהועברו ישירות ל"סרובניקים" לפחות להלקם, ובמימונן של פעולות אחרות שהצריכו "מזומנים".

אביטל שרנסקי ומלוויה ביקשו להיפגש עם הקבוצה הזאת, כדי לזכות בתמיכתה הכספית במאבק היקר לשיחרורו של "אנטולי".

הפגישה יצאה אל הפועל והיא התקיימה בבית פרטי של אחד מחברי הועד של הקבוצה. מיכאל שיטיגלין שדיבר אנגלית כשפת־אם, הציג בפני המארחים את כל הפעולות הנעשות בעולם לשיחרורו של שרנסקי ואת הקושי להמשיך ולקיימן בשל היעדר מימון. המארחים האזינו בקשב לדבריו, שאלו שאלות והבטיחו, כי ישקלו בכובד ראש את הבקשה.

כמי שאירח בלונדון את השלושה ופתח בפניהם קשרים רבים בקהילה היהודית, אני חלק גם בפגישה זו. וכמי שהתמחה כבר במשמעות ותחבולות של הבריחי המזרעב, מתי ה"כך" הוא כך וה"לא" הוא לא, הייתי מוראג מאד מההבטחה הזאת של "נשקל את זה בכובד ראש". שכן, הניסיון המצטבר לימדני, כי התשובה היא שלילית להלוטין.

המתנתי לי־צאתם של אביטל ואחיה מהדירה ונשאירתי לשוחח עם הפעילים של הקבוצה. בלא מעט כעס שאלתי את הירי־ר של הישיבה: "מה קרה, מדוע אתם כל כך קרים, הרי כל מה שנאמר כאן אמת לאמיתו". הירי־ר בנימוס רב נגר אותי לפינת החדר והסביר לי בכובד ראש: "תראה, ראינו כאן את מיכאל שטיגלין, אחיה של אביטל, באמת בחור מקסים, שהצ־ע את הנושא היחסב ואנחנו מבינים את הבעייה. אבל, איך אתה מסביר שבא אלינו אחד כזה עם חליפה כל כך מהודרת, בוכה שאין כסף ואתה מצפה שנתי־חס אליו ברצינות?

שאלתי אותו באנגלית בסיסית אם הוא נפל על הראש. מדוע - קבלתי - **לא שאלת אותי מיד בהתחלה והייתי פותר לך את כל הקרשיות שלך** מהסוג הזה? וכאן סיפרתי לו את עובדות החיים: מיכאל הסתובב עם אחותו בעולם אפילו בלי תיק יד, לנופו חליפת ג'ינס הדורה, מפושפשת, קרועה בחלקה התחתון וחזו המצב, פחות או יותר, של בנקרן התחתונים. כאשר הגיע לניו־יורק שוחה עמו אחד מעשירי הקהילה והוא התקשה לעמוד ברולת אמותיו, משום הריח המצטבר שעל בגדיו. וכך, בלבו הרחמן, הוא נשל את מיכאל לתנות קרובה וקנה לו חליפה וכנרים תחתונים וזה כל אוצרו בעולם הזה. במארה אני מעיד שזה משמש לו כבגד שבת, כבגד חול, כפיג'מה וכבגד החלפה למקרה שהוא בא למפגש עם "האצולה" הברי־סית שכמותך...

סרקתי את הדלת בכעס רב ואת הכסף הנרדש, נתן אז הנדיב הידוע ואיש החסד, סידל סטיין, שפתח את הכספת ושאל כמה נחוץ, ספר ונתן.

נזכרתי בסיפור העצוב הזה, מעברו הרחוק של נתן שרנסקי, בגלל סיפור אחר מהזוהו, אותו חיות כמה משפחות ירושלמיות המתגוררות ב"בית וגן" והוא זהה בפרטי לזה של מיכאל שטיגלין.

מדובר בשלוש משפחות. שתיים מהן היו עשירות ממש עד לפני מספר שנים אלא שלא שיהקה להן שעתן והן ירדו מנכסיהן עד כדי פת לחם, לעתים לי קרובות. הבעייה היא ששלוש המשפחות לבושות היטב, בגלל ימי העבר ואין נראה על פניהן ועל נופן, כי הן במצב איום ונורא, פשוטו כמשמעו. וכך בגלל המראה החיצוני, אנשים קופצים את ידיהם וישנם השוטעים גם, כנראה כדי לרצות את לבם, כי וראי יש להם כספים בבנקים בשוויי־ץ...

צחוק הגורל הוא ששתי המשפחות שירדו כל טוב בעבר, פיזרו בשעתן הכוזבה צדקות "במים לים מכסים" ולא היה עני שעזב את ביתן בלי שראנו לכל מחסורו. איך שגלגל מסתובב לו.

גם אלול, גם שמים מתקדרים וקודרים מעל ראשנו, כמעט בכל תחום. ובהיות שבכח הצדקה לבטל גזירות רעות ויקשות, לא באתי כאן אלא לפתוח לבבות שנאשמנו בשל חשד שווא ואולי השורות הללו יגיעו לעיני תושבים ב"בית וגן" ונמצאתי מוצע מבשלו חמור מיראי ה', שהרי ישראל בטבעם רחמנים בני רחמנים הם.

רב המרצחים
נתן הנחייה

הזה אינו מתקים: אם אני מוכיח שלערפאת אין מוסיבציה לשלום והניפך הוא הנכון, הרי שנשמטת הקרקע מכל בסיסו של השלום הזה.

הנה ך שתי רוגמאות על שוויו של כל ההסכם הזה.

בנוכחות קצינים בכירים, בינהם הרמטכ"ל, ר/א אמנון ליפקין־שחק, שאלתי את ראש הממשלה, שלא על־מנת לקבסר, אלא רק כדי להבין את "ראש" של הממשלה: איך אפשר להמשיך בתהליך המדיני עם ערפאת, כאשר ערפאת עצמנו, שעליו נשען כל העניין הזה, נותן הנחיות למשטרה הפלשתינאית לעודר פרובוקציות וליזום התנגשויות עם חיילי צה"ל, ומדובר פה באלמנט הסזב כביכול, השוטרים הפלשתינאים, שאמורים להבטיח את יישומו של הסכם אוסלו א. בקטע הזה, בפגישה עם ראש הממשלה, עוד סרם שהמסכתי להעלות סיעונים עניינים נוספים, ומכובן שהבאתי רוגמאות לכל מענה שהעליתי, ישב